

ГОДИШЕН ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА ОБЩЕСТВЕНИЯ ПОСРЕДНИК НА
ОБЩИНА ШУМЕН - 2013 г.

УВОДНИ ДУМИ

На 10 януари 2013 г. в ротондата на Дъблинското кметство се събраха над 200 граждани на Дъблин, председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу и заместник-председателят Вивиан Рединг. Заедно с тях там бяха и министър-председателят на Ирландия Енда Кени и ирландският министър по европейските въпроси Лусинда Крейтън. Така започна обявената от комисията „Европейска година на гражданите“, посветена на гражданите и техните права. Още в началото анализаторите отбелязоха, че 2013 г. настъпва в критичен за европейската интеграция момент. През тази година се отбеляза и 20-ата годишнина от гражданството на Съюза, въведено с Договора от Маастрихт през 1993 г., и това също така е годината преди изборите за Европейски парламент.

В края на 2013 г. можем да обобщим, че изтичащата година в най-пълна степен може да се определи като година на гражданите в България. Отчетният период в настоящия документ се характеризира с очевидна криза в диалога между властта и гражданите в национален мащаб. Задълбочилата се социална и икономическа криза през февруари прерастна и в политическа, чийто проявления продължават и до днес. Българските граждани поискаха гаранции и защита на своите права. Те настояват да си кажат думата при вземането на едно или друго управленско решение. Мнозинството анализатори говорят за „събуждане на гражданското общество“.

Доколкото, в исторически план, това е първата подобна криза от началото на дейността на института на Омбудсмана в България - отчетният период се оказа тест за упражняване на правомощията в извънредна ситуация. В основата на институцията Обществен посредник на Община Шумен, според мен, стои разбирането за необходимостта от активно поведение в обществения живот при стриктно спазване на границите, дефиниращи ролята на посредник в диалога между публичните власти и гражданите. Затова още през март формулирах позиция относно кризата и предложих дневен ред, по който да се осъществи диалогът за решаване на проблемите, поставени от протестиращите. Посредничеството на институцията бе потърсено и от институциите и политическите партии. Подобна активност демонстрираха и другите местни омбудсмани в страната, а поведението на Омбудсмана на Република България

Константин Пенчев се ползваше с доверието на широк кръг от гражданите и техните организации. Анализирайки институционалното укрепване на Омбудсмана в подобна извънредна ситуация, считам, че институцията издържа на теста на времето. Успя да съхрани своята политическа независимост. Без да натрапва своята помощ, предложи посредническата си роля, посочи възможните решения и изигра важна роля за намаляване на общественото напрежение. Във времена, в които властта и гражданите търсят нови форми за повишаване на качеството на диалога помежду си - можем спокойно да обобщим, че разширяването на мрежата от обществени посредници е един от ефективните подходи. Пример затова е и поведението на електроразпределителния оператор „ЧЕЗ България”, който в разгара на кризата със своите потребители обяви създаването на „енергиен” омбудсман.

Основният извод за състоянието на диалога между публичните власти и гражданите в „Европейската година на гражданите” и през призмата на дейността на Обществения посредник в Община Шумен е свързан с необходимостта от разширяване на въпросите и формите на дебат между двете страни. Институтът на Омбудсмана издържа предизвикателството на кризата в диалога и може да се възприеме като задължителен елемент, укрепващ доверието между натоварените с отговорността по управлението и хората, в чиято полза следва то да се упражнява. Основанията за тези изводи се съдържат във всички отделни глави на настоящия отчет. От работата по постъпилите индивидуални жалби и сигнали, през действията на омбудсмана, оказващи влияние върху съществуващата правна среда, и достигат до усилията за укрепване на институцията.

СТАТИСТИКА

Настоящият годишен отчет за дейността на Обществения посредник на Община Шумен е изготвен в изпълнение на задължението му по чл.27 от ПОДОПТОШ и е представен в срок до последното редовно заседание на Общински съвет – Шумен. Той е разработен на база на данните от регистъра за постъпилите искания за консултации, жалби и сигнали на гражданите в периода от 04.01.2013 г. до 19.12.2013 г..

Дейността в цифри:

Приети, изслушани и консултирани граждани – 453

Заведени жалби – 158

Образувани проверки – 158

Решени случаи чрез взаимодействие с общинска администрация – 35

В технологичен план, отново е необходимо да се уточни, че не всяка среща на гражданите с Обществения посредник е свързана с подаване на жалби и стартирането на проверка от наша страна. В много от случаите гражданите разчитат на консултация и съдействие за решаването на възникнал въпрос с органите на местната или централната администрация. В широк кръг от случаите се налага предприемането на срочни действия по посредничество между двете страни в процеса. Авторитетът на институцията, компетентните консултации и възможността за помощ без заплащане на допълнителни такси получава оценката на гражданите на общината, изразяваща се в нарасналото доверие към Обществения посредник на Община Шумен.

РАБОТА ПО ИНДИВИДУАЛНИ ЖАЛБИ И СИГНАЛИ

Дейността на Общественият посредник на Община Шумен по индивидуалните жалби и сигнали на гражданите следва да се разглежда не като отделни случаи, а като ясна илюстрация на тенденциите във взаимоотношенията между администрацията и гражданите. За нуждите на този шестмесечен анализ подбрахме някои от казусите, които в съвкупност с темите от другите глави на документа допълват общата картина на живота в местната общност.

Още в анализа на шестмесечието отчетохме, че характерно за анализирания период е рязкото увеличение на оплакванията на гражданите, свързани с потребителски проблеми в отношенията с „ЕНЕРГО – ПРО“, „Водоснабдяване и канализация“ ООД, „Топлофикация – Шумен“, небанкови кредитни институции и мобилните оператори. Очевидно е, че формираното обществено недоволство към общите условия по индивидуалните договори с подобен род организации нараства и изисква засилена регулация от страна на публичните власти. Въпреки че повечето от тези случаи са извън преките правомощия на Обществения посредник на Община Шумен можем категорично да заявим, че откликнахме на всяко постъпило оплакване. В голяма част от казусите успяхме да предизвикаме вътрешна проверка, да предложим съставянето на допълнителен погасителен план или просто да окажем съдействие за разумен диалог между страните.

Случаят „Йорданова“

Случаят „Йорданова“ е илюстративен за множеството жалби и сигнали за

остарели дървета, които са част от озеленяването на Шумен, но представляват заплаха за сигурността на гражданите и нерядко предизвикват щети върху собствените им имоти. След оглед на място и изискана информация от компетентните лица в общинска администрация с писмо № 96-ОП-17 от 22.10.2013 г. заместник – кметът на Община Шумен д-р инж. Иван Йонков подробно ме запозна с проблема като уточни, че при „наличието на множество застаряваща и прераснала растителност, разходите по поддръжката ежегодно нарастват, а средствата отделяни за дейността намалят”. Проблемът с поддръжката на зелената система в Община Шумен не е нов. За съжаление той предизвиква по-голямо внимание при настъпването на неприятен инцидент и при всяко по-сериозно влошаване на метеорологичната обстановка. В такива моменти сигналите по телефон на дежурните в Община Шумен и на Обществения посредник се превръщат в категоричен приоритет. Голяма част от съществуващата едроразмерна декоративна растителност в Шумен е над 40-50 г. Жалбоподателката Антоанета Йорданова твърди, че настоява за премахване на опасно израсналите липи по ул. „Отец Паисий” в Шумен при управлението на три различни кметски управи. От личния си оглед на място съм убеден, че тази растителност изцяло изпълва съдържанието на чл.43. ал.2 т. 1 от общинската Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Шумен и подлежат на премахване поради съществуваща опасност да разрушат основите на сградите, нанесат щети на съществуваща инфраструктура и не на последно място застрашават сигурността на гражданите. От друга страна констатирах, че Община Шумен не разполага с необходимия финансов и технически ресурс да реагира на този проблем. Липсата на собствена техника изисква наемането на външна фирма, което често излиза извън финансите, заделени от бюджета за тази дейност. С писмото си до мен заместник-кметът д-р инж. Иван Йонков информира, че през март 2013 г. е съставена комисия от общински експерти и външни специалисти, които извършват обстойни огледи и преценка относно състоянието на растителността. По преценка на тази комисия за премахване са посочени 187 бр. дървета, а на множество други следва да се премахнат сухите клони. До октомври 2013 г. натоварените с тази дейност общински предприятия „Паркинги, гаражи и благоустройство” и „Обреден дом” са премахнали 94 бр. дървета и са почистили сухи клони по 506 бр. Въпреки това, към днешна дата определените за потенциално опасни дървета в Шумен включва 147 бр. Според прогнозите на експертите за тяхното премахване, което изисква използването на специализирана техника /вишка и кран/, са необходими около 40 000 лв.. Поради всичко това и на основание чл.17 от Правилника за организацията и дейността на Обществения посредник на територията на Община Шумен със свое Становище от 30.10.2013 г. препоръчвам на Общинския съвет въпросът да

бъде разгледана като приоритетен проблем при изготвянето на бюджета на Община Шумен за 2014 г. като за целта бъдат отпуснати 40 хиляди лева.

Случаят „Йорданова” е показателен за резултата от отлагането на решаване на определени проблеми вследствие на погрешното им класифициране като маловажни.

Случаят „Маринов”

Във връзка с постъпил сигнал в Община Шумен от Регионален отдел „Национален строителен контрол” Шумен при РДНСК Североизточен район Шумен с Регистрационен индекс № 24-00-785 от 28.05.2013 г. относно изграден навес и ламаринена цистерна за вода в съседен урегулиран поземлен имот /УПИ/ XI – 1318, по плана на кв. „Дивдядово”, ул. „Ст. Маринов” № 8–А по подробния устройствен план на гр. Шумен длъжностните лица по чл.223 ал.2 от ЗУТ при община Шумен извършват проверка на място и по документи на 18.06.2013 г. В хода на проверката е констатирано, че в северозападната част на имота, собственост на Невянка Йорданова Ангелова, има изграден навес от метална конструкция с еднокатен покрив от ламарина, с размери 2,50м./7,30м. и височина 2,60м. Констатиран е и фактът, че не са спазени изискванията от най-малко 3 м. отстояние от вътрешните граници на урегулирания поземлен имот според изискванията на Чл.41, ал.3 от ЗУТ. Освен това, проверяващите лица констатира, че в имота на ул. „Ст. Маринов” № 8, собственост на Марин Николов Маринов и Ганка Петкова Маринова, е изграден асмаляк от метална конструкция, навлизащ в общинска собственост с площ 11 кв. м. чрез забити два броя метални /тръбни/ колони с височина 3,20 м. на разстояние 0,80 м. от границите на имота. На база на тези констатации Директорът на дирекция „УТКСиЕ” д-р инж. Любомир Пашов предписва на собствениците на проверяваните имоти в срок до един месец – Невянка Ангелова да предприеме действия по преместването на сайванта в съответствие с изискуемото отстояние от 3 м., а Марин Маринов да премахне металната конструкция и двата броя метални /тръбни/ колони, които навлизат в публична общинска собственост.

След подробно запознаване с историята на проблема, съществуващата нормативна база и извършената проверка на място - Общественият посредник на Община Шумен намира, че въпросният асмаляк в имота на ул. „Ст.Маринов” № 8, собственост на Марин Николов Маринов и Ганка Петкова Маринова, вече е бил поставян на вниманието на компетентните лица в Община Шумен. При предходни проверки през 2009 г. и 2010 г. представителите на общинската администрация също отправят предписания, свързани с преобразуване на съществуващата конструкция, но никога досега не са застъпвали тезата, че същият е изграден без правно

основание върху земя публична общинска собственост и следва да бъде премахнат изцяло. И в двата предходни случаи администрацията изисква от лицето конструкцията да се приведе в състояние, отговарящо на параметрите в чл.91 от Наредба № 7 от ПН за УТ от 22.12.2003 г., или: *„Извън случаите по чл.87, ал.5, над входовете на сгради или пред отделни части от фасадата над магазини и други нежилищни помещения, разположени в първия надземен етаж, се допуска да се изграждат конзолни козирки и да се поставят сенници на височина най-малко 3 м. от най-високото прилежащо ниво на тротоара и на разстояние най-малко 0,75 м. от бордюрната линия.“*

В тази връзка, според мен, е налице трайна административна практика от страна на Община Шумен, която придава необходимата устойчивост на нейните административни актове в това отношение. Освен това, считам, че тази практика е правилна – доколкото създава основания за търпимост на широко разпространените навици на населението да монтира подобни асмальци над тротоарите в населените места в Община Шумен. От последните констатации на длъжностните лица по чл.223 ал.2 от ЗУТ при Община Шумен от 18.06.2013 г. е видно, че гражданинът Марин Маринов е спазил предписаните му по-рано действия и е извършил необходимото преобразуване на конструкцията. Затова считам, че отправените на 20.06.2013 г. предписания с писмото на Директора на дирекция „УТКСиЕ“ при Община Шумен д-р инж.Любомир Пашов са неправилни и представляват недостатъчно обоснована промяна във вече наложена от общинската администрация практика.

Колкото до отправеното предписание към съседния недвижим имот, собственост на Невянка Ангелова. Изискващо преместването на изградения сайвант и съобразяването му с изискванията на чл.41 ал.3 от ЗУТ за необходимото отстояние от най-малко 3 м. от вътрешните граници на урегулирания поземлен имот, Общественият посредник на Община Шумен счита, че то е правилно и законосъобразно. Въпреки това, липсват данни дали въпросната постройка, представляваща елемент от допълнително застрояване в имота, отговаря на изискванията на чл.41 ал.2 от ЗУТ. Важно е да се има предвид, че подобно застрояване се допуска от главния архитект на общината с виза за проучване и проектиране по чл. 140 от ЗУТ. В случай, че подобно искане и последващо допускане от страна на главния архитект липсват, то въпросното предписание от писмото на Директора на дирекция „УТКСиЕ“ при Община Шумен д-р инж.Любомир Пашов от 20.06.2013 г. би следвало да се приеме като непълно.

Случаят „Маринов“ е илюстрация на целенасочените действия от страна на Обществения посредник на Община Шумен за принципен и

траен подход при съставянето на административните актове. Промяната в отношението към вече разглеждан въпрос би следвало да става с оглед на промяна в обстоятелствата или нормативната база. Това гарантира не просто стабилност на актовете, издавани от общината, но и стабилност в обществените отношения. В аналогичен план са и полаганите от мен усилия за единен подход на администрацията към всеки отделен случай. Считам за крайно неприемливо често разминаващите се отговори от различни дирекции на общинската администрация по едни и същи индивидуални жалби на гражданите. Неприятна тенденция в тази посока е и твърде сегментираната дейност в ресорите на заместник-кметовете, която често води до нежелание за вземане на решение с аргумента, че поставеният въпрос е в правомощията на друга дирекция. В противовес на тези тенденции, Общественият посредник полага усилия за гарантиране на трайност на административната практика и единен подход на различните общински служби.

Случаят „Тасева”

На 20.12.2012 г. чрез интернет страницата на Обществения посредник на Община Шумен е получена жалба от търговци, развиващи дейност в предоставени под наем павилиони на цветния пазар в гр. Шумен управлявани от дружеството „Общински пазари – Шумен” ЕООД. Основните твърдения в изпратената жалба бяха свързани с факта, че на 11.12.2012 г. от дружеството обявяват търг за отдаване под наем за продажба на цветя на Павилион №1 на същия пазар. Вместо това, във въпросния павилион се настанява търговец на промишлени стоки. Притесненията на останалите търговци бяха свързани с възможността за скрита промяна в предназначението на обектите в цветния пазар, водеща до форми на нелоялна конкуренция и нестабилност в установените правила. Като допълнителен пример за наличието на подобна практика – търговците сочат и работата на други два павилиона, намиращи се на пешеходната зона на бул. „Славянски”, източно от сградата на ДКТ „Васил Друмев”. С мое писмо Изх.№ 96-ОП-1 от 07.01.2013 г. поисках от управителя на „Общински пазари – Шумен” ЕООД информация за проведената тръжна процедура и основанията за сключването на наемен договор с лицето, извършващо дейност в Павилион № 1 на цветния пазар. поисках обяснения и за правния статут на двата павилиона до сградата на ДКТ „Васил Друмев”. С писмен отговор на управителя на общинското дружество с Изх. №08 от 10.01.2013 г. бях информиран, че след като не е бил проявен интерес за продажба на цветя в предлагания павилион ръководството на дружеството е взело решение да удовлетвори молбата на друг търговец, който желае да ползва обекта за продажба на промишлени стоки в периода на коледните и новогодишните празници. Следва да се

приеме, че „Общински пазари – Шумен” ЕООД си е позволило изключение от наложените правила, като е сключило едномесечен договор и е получило следващия се за това наем. Позицията на управителя Тодор Тодоров е аргументирана с желанието да не се губят приходи за дружеството. Сключеният наемен договор изтече на 16.01.2013 г., павилионът бе своевременно освободен и предоставен под наем за продажба на цветя след провеждането на нов търг. Колкото до визираните в жалбата два павилиона, намиращи се източно от сградата на ДКТ „Васил Друмев”, трябва да отбележа, че въпросът остава открит. В отговор на запитването ми от страна на управителя на „Общински пазари – Шумен” ЕООД ми бе отговорено, че въпросните обекти са собственост на дружеството и влизат в състава на неговия капитал. Това обаче не ни дава отговор на въпросите, свързани с тяхното местоположение и очевидното разминаване на фактическото състояние с утвърдената от Главния архитект на Община Шумен схема за разполагане на преместваеми съоръжения за извършването на търговия в централната градска част.

Случаят „Тасева” още веднъж показва чувствителността на гражданите при всяко отклонение от съществуващите правила и възможностите за двоен стандарт на администрацията към отделни представители на дребния бизнес. Подобен е характерът и на възникналото недоволство на част от търговците на Кооперативния пазар, което доведе до проверка от страна на Община Шумен и изслушване на директора на общинското дружество пред Общинския съвет.

Нови случаи

Анализираният период се характеризира и с нов тип случаи в работата на Обществения посредник, произхождащи от съвременния живот на българските граждани, като част от една глобална общност. Считам за важно да подчертая това, защото от моя гледна точка става дума за тенденция, която ще отнема все по-голяма част от вниманието на българската администрация в бъдеще. Показателни в тази връзка са усилията ни по признаване на постановен от френски съд развод на български граждани. Местният омбудсман на няколко пъти бе търсен за съдействие за издаване на акт за раждане на дете с един родител български гражданин и друг с чуждо гражданство. Във всички тези случаи активното ми взаимодействие със Секретаря на Община Шумен и специалистите от Дирекция „Гражданска регистрация, информационно и правно обслужване” доведоха до успешно решаване на възникналите казуси, синхронизиране на прилаганите правни режими и добро обслужване на населението. Без да отказваме помощ на шуменски граждани в един от визираните случаи, успешно посредничихме дори пред администрацията

на Община Сливен.

Друг елемент от визираната тенденция е посредничеството на омбудсмана пред териториалното поделение на Националната агенция по приходите за включване на лице, работило в страна-членка на Европейския съюз, в здравно-осигурителната система на България. Казусът се задълбочи от факта, че българският гражданин е в продължителна процедура за определяне на размера на дължимата му пенсия пред Националния осигурителен институт.

Убеден съм, че подобни случаи ще заемат все по-голяма част от работата на общинската и държавната администрации. Те изискват допълнителна квалификация на служителите и методически указания за синхронизиране на съответните правни режими.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ПРАВНАТА СРЕДА

През отчетния период продължиха последователните усилия на Обществения посредник за укрепване на правната среда, премахване на оформила се правна несигурност и осигуряване на стабилност и трайност в административните актове на органите на местното самоуправление в Шумен. Действията на Омбудсмана в тази посока не са просто функция от контролната му дейност, а гаранция за повишаване на доверието между местната власт и гражданите.

По повод постъпили жалби и множество устни сигнали срещу установения ред за погасяване на публичните задължения от страна на гражданите и извършената от моя страна проверка, на 29.04.2013 г. представих становище, съдържащо препоръка за промяна на въведената административна практика с оглед запазването на правата и законните интереси на гражданите. В началото на годината при Обществения посредник постъпиха две жалби и устни сигнали на граждани, съдържащи твърдения, че на касите към отдел „Местни данъци и ТБО” в Община Шумен им е отказано заплащането на дължимите данъци и такси преди изчистването на съществуващи стари задължения. Въведената административна практика очевидно цели да дисциплинира данъкоплатците и да реши съществуващия проблем с недоборите в Община Шумен. Нормативните основания за въведената практика стъпват на законодателната промяна в чл.169, ал.4 от ДОПК, влязла в сила от 01.01.2013 г.. Като проявявам разбиране към необходимостта от предприемането на различни мерки за събирането на старите задължения от данъци и такси, все пак бях длъжен да подчертая, че въведената административна практика създава условия за погазването на редица права

и законни интереси на гражданите. В разгледаните от Обществения посредник на Община Шумен случаи застрашено се оказа правото на гражданите да заплатят дължимите си за тази година данъци и такси в срок до 30.04.2013 г. и да се възползват от нормативно определената отстъпка. Освен това, въведената административна практика често лишава длъжника от правото му да се позове на изтеклата погасителна давност за определени стари задължения. Предприетите от отдел „Местни данъци и ТБО” мерки създават напрежение в административното обслужване на гражданите и в повечето случаи водят до невъзможност на данъкоплатците да заплатят задълженията си за тази година заради съществуващо старо /в отделни случаи и спорно/ задължение. Това наложи и да се извърши анализ на нормативните основания за въведената административна практика. С последните изменения на чл.169 от ДОПК, влезли в сила от 01.01.2013 г., „когато длъжникът има няколко публични задължения, установявани от Националната агенция за приходите, които не е в състояние да погаси едновременно до започване на принудителното им събиране, погасява се задължението, на което срокът за плащане изтича най-рано, освен ако в закон не е предвидено друго”. Необходимо е да подчертая, че промяната касае реда за събиране на публичните вземания, които се установяват от НАП. Основно това са задълженията на лицата за данъци и осигурителни вноски, администрирани от НАП. Въпреки че ЗМДТ предоставя на служителите на общинската администрация правата и задълженията на органи по приходите и насочва реда за събиране на публичните задължения към ДОПК, в изследваната законодателна промяна категорично се има предвид единствено публични задължения, установявани от НАП. Става дума за промяна, която е част от комплекс от мерки, реформиращи администрирането на данъчни и осигурителни задължения, които се събират от приходната агенция. За задълженията от данъци и такси, администрирани от общинските администрации, остават в сила общите правила по ЗЗД. Затова прилагането на чл.169, ал.4 от ДОПК от отдел „Местни данъци и ТБО” в Община Шумен е недопустимо, а въведената на негово основание административна практика е незаконосъобразна.

Поради всичко това в становището си от 29.04.2013 г., Общественият посредник препоръча на Кмета на Община Шумен да прекрати въведената административна практика и да гарантира възможността на длъжника да избере публичното задължение, което иска да погаси. Освен това препоръчах на Заместник – кмета по бюджет и финанси да извърши проверка в системата на административно обслужване на гражданите от отдел „Местни данъци и ТБО” и да предприеме конкретни мерки за процедура по отписване на погасени по давност, или в случаите предвидени със закон, вземания и заличаването им от компютърната

програма и съобщенията за дължими публични вземания.

Въпреки това в края на 2013 г. в офиса на Обществения посредник на Община Шумен отново бяха подадени сигнали, че на касите на отдел „Местни данъци и ТБО” се отказва приемането на дължимия за тази година данък при наличието на други, по-стари, публични задължения. Това наложи повторното поставяне на въпроса на вниманието на Кмета и Заместник - кмета по бюджет и финанси с ново писмо от 11.11.2013 г.. Отговорът дойде от новоназначения Началник отдел „Местни данъци и ТБО” Илиана Симеонова. С него г-жа Симеонова потвърди изводите, съдържащи се в становището ми от 29.04.2013 г., и се ангажира да се дадат съответните указания на служителите в отдела длъжникът да има право да посочи кое от задълженията иска да погаси. Освен това, г-жа Симеонова ме информира, че вече е проведен разговор със специалистите, поддържащи компютърната система на отдела, и вбъдеще отписаните по реда на чл.173 от ДОПК вземания ще бъдат маркирани като такива. От отдел „Местни данъци и ТБО” подчертаха, че според закона въпросните вземания продължават да съществуват, но по отношение на тях не могат да се предприемат действия по принудително събиране. Затова „отписването” ще показва, че те не са активни в съответната данъчна партия.

По повод постъпила при Обществения посредник жалба с Регистрационен индекс: 96-ОО-78 от 22.03.2013 г. от Светослав Стойчев Стойчев и публикуваното в бр.70 от 10.04.2013 г. на в. „Шуменска заря” възражение от „Сдружението на издателите и разпространителите на вестници и списания” в гр. Шумен депозирах сигнал до Кмета на Община Шумен с настояване за упражняване на контрол и за предотвратяване на възможността за създаване на условия за нарушаване на права и законни интереси на граждани от Община Шумен.

В жалбата на г-н Стойчев се твърдеше, че предприетите от Община Шумен действия по издаването на разрешения за поставяне на преместваеми обекти за търговска дейност на „Булгартабак Трейдинг” АД нарушава утвърдената от Главния архитект схема за продажба на вестници и списания и създава условия за монополно поведение от страна на посочената фирма.

В хода на проверката констатирах, че не са налице обстоятелства, поддържащи твърдението за нарушаване на съществуващата схема за извършване на търговска дейност в централната градска част, утвърдена от Главния архитект на Община Шумен. Освен това не намерих и основания, поддържащи твърдението, че са налице и условия за утвърждаването на монополно положение по отношение на продажбата на вестници и

списания от страна на „Булгартабак Трейдинг“ АД.

Дотолкова доколкото обаче бяха констатирани известни разминавания между внесената от Кмета докладна записка до Общински съвет – Шумен и данните, оповестени в публикуваното възражение от „Сдружението на издателите и разпространителите на вестници и списания“ в гр.Шумен, счетохме за необходимо да поискаме завишено внимание на процедурата по издаване на разрешения за поставяне на преместваеми обекти за търговска дейност на „Булгартабак Трейдинг“ АД. Във внесената до Общинския съвет докладна записка с предложение за провеждането на конкурс за отдаване под наем на 15 броя места за поставяне на преместваеми обекти за търговска дейност по реда на чл.56 от ЗУТ срещу изграждане на минимум 15 броя заслони за спирки на масовия градски транспорт изрично се посочва, че след предварителни проучвания са определени 15 места, подходящи за ситуиране на преместваеми обекти с конкретно посочена максимална площ. Изрично посочените в докладната записка места за поставяне на преместваемите обекти следва да се приемат като предмет на последвалото Решение № 175 по протокол № 11 от 28.06.2012 г. на Общински съвет – Шумен. В тази връзка възникнаха известни въпроси относно очевидното разминаване в местата, представени пред общинските съветници, и реалното ситуиране на някои от павилионите със съответните строителни разрешения. Освен това, ако поради някакви основателни причини се е наложила промяна на предварително одобрените места, считам за необходимо измененията винаги да вземат предвид и съществуващите изисквания в Наредба за реда и условията за изграждане на временни открити обекти и поставяне на преместваеми съоръжения на Общински съвет – Шумен. Според твърденията на жалбоподателя и данните, съдържащи се в публикуваното във в. „Шуменска заря“ възражение от „Сдружението на издателите и разпространителите на вестници и списания“ в Шумен, част от определените нови места за издаване на разрешение за поставяне на павилионите на „Булгартабак Трейдинг“ АД се намираха в близост до съществуващи с години преместваеми обекти, извършващи продажба на вестници и списания. Последното би представлявало нарушение на чл.15, т.2 от собствената ни Наредба за реда и условията за изграждане на временни открити обекти и поставяне на преместваеми съоръжения и би създавало условия за нарушаване на права и законни интереси на граждани от Община Шумен, гарантирани с посочения нормативен акт.

Подчертавам този казус и пред Общинския съвет на Шумен, за да сигнализирам, че той е част от общото състояние и актуалните проблеми в диалога между местните власти и гражданите. Проблеми, продиктувани от недостатъчната оценка за въздействието на едни или други

административни решения върху дребния бизнес в Община Шумен. Точно тази тема бе поставена на вниманието на общинското ръководство и от организаторите на гражданските протести през февруари. Това бе и темата, предизвикала сериозни дебати в Общинския съвет на заседанията през май и юни по повод продажбата чрез търг на терен за обществено обслужващи дейности в района на Тежкия полк. Същото наблюдавахме и на заседанията на Общински съвет през ноември и декември във връзка с предложението за нова концесия на общинската тенис-база. Собственият ми анализ води до извода, че е необходима промяна в подхода при вземането на подобни административни решения. Възможността за повече и по-широки обсъждания на конкретните предложения със сигурност ще представи и нови решения, които в много по-голяма степен ще удовлетворят различните интереси в местната общност. Въпреки ниското качество на гражданския диалог, мисля, че проведеното обществено обсъждане преди крайното решение за бъдещето застрояване на Тежкия полк бе добър пример в тази посока. Новият подход на местните власти би следвало да отмени днешното приоритетно значение на всяко инвестиционно намерение, представляващо бързо и лесно акумулиране на свежи финансови средства. Изисква и смяната на сегашния пасивен подход при управление на общинската собственост /след постъпило инвестиционно намерение/ в активен. Ясно определени, след обществено обсъждане, подходящи терени за отдаване под наем за поставяне на преместваеми обекти или за продажба. В случай, че Общинският съвет приема тези мои изводи, в качеството си на Обществен посредник на Община Шумен изразявам готовност за активно участие в изработването на конкретни решения и програми, които би следвало да укрепят връзките в местната общност, да гарантират спокойствие и да дадат възможност за развитие на дребния бизнес в Община Шумен.

В рамките на втория наблюдаван и анализиран от Обществения посредник на Община Шумен период продължават последиците от нерешените от страна на местните власти проблеми, свързани с опазване на общественото спокойствие и правилата за паркиране в града. Със започването на летния сезон, Омбудсманът е сигнализиран многократно за силна музика от увеселителните заведения през нощните часове. Системни оплаквания от клубовете „Естейт” и „Мултифейс” в централната част на града. Поредната подписка от живущите в съседство на закусвалня „Руше” с адрес „Васил Априлов” № 43. Зачестиха сигналите срещу нарушаване на обществения ред и от клуб „Мазало” до кооперативния пазар. Подновиха се и жалбите срещу провеждащи се тържества на открито в кварталите с преобладаващо ромско настроение. Неблагоприятната тенденция се потвърждава и от получено писмо от РУП „Полиция” в Шумен. От изготвената от Началник Румен Симеонов справка от Районен център на

телефон 112 – Варна за получените сигнали на територията на града е видно следното – през май 2012 г. – 68 броя, а през май 2013 г. – 71 броя.

Според мен сме изправени пред проблем, който няма възможност да се реши от административните действия на Кмета или Обществения посредник на Община Шумен. Необходим е по-широк обществен дебат и решения в рамките на Общинския съвет. Затова си позволявам да припомня започналата преди година дискусия в правната комисия на колективния орган на местно самоуправление и направените в нея предложения за промени в Наредба № 1. На провело то се в началото на юли извънредно заседание на комисията бе изисквана допълнителна информация за формите на нарушаване на общественото спокойствие, която би била полезна за началото на една обществена дискусия по темата.

Аналогично е положението и с вече стартирания, но незавършен дебат относно правилата за паркиране на територията на гр.Шумен. През изтеклата година Общественият посредник е перманентно сигнализиран от граждани, чиито автомобили се оказват с поставени скоби след изтичането на едночасовия си престой на общински паркинг и преди да се установи нежеланието им за заплащане на превишения престой. Въведената от общинското предприятие „Паркинги, гаражи и благоустройство” практика създава конфликтни ситуации на общинските паркинги, което говори за лоша организация на тези обществени отношения. Оплаквания от въведената практика получавам не само от санкциониранията граждани, но и от служителите на общинското предприятие. В началото на годината, тази тема бе предмет на дебат в залата на общинския съвет, но въпреки заявеното желание на всички групи общински съветници не се стигна до конкретни промени в Наредбата за организацията на автомобилното и пешеходно движение на територията на Община Шумен.

В настоящия отчет за дейността на Обществения посредник през 2013 г. отделям внимание на тези два въпроса, за да настоявам за общи усилия по тяхното решаване. От натрупания ми обществен опит знам, че по-лошото от липса на дебат по даден обществен проблем е единствено недовършването на вече започнал такъв. Подобно поведение издава слабост, невъзможност на местните власти да намерят решение по теми, поставени от гражданите в общността.

Чувствам се длъжен да информирам органите на местното самоуправление и за развитието по вече дебатираните действия на Обществения посредник, оказващи влияние върху правната среда.

Във връзка с мое становище от 17.10.2012 г., съдържащо препоръка към Общинския съвет – Шумен за отмяна на въведената такса за ползване на задължителните подготвителни групи в детските градини за деца на пет и шест години, според Решение № 165 по протокол № 11 от 28.06.2012 г. на Общински съвет – Шумен, и невъзможността за постигане на решение на две поредни заседания на съвета, продължих усилията си за намирането

на справедливо решение по възникналия казус. С мое писмо Изх. № 94 И 427 от 30.11.2012 г. сезирах Омбудсмана на Република България с искане за становище и евентуални препоръки за законодателни инициативи. В получения отговор Омбудсманът на Република България Константин Пенчев гарантира, че ще следи решението на въпроса при обсъждания в началото на година в Народното събрание законопроект за предучилищно и училищно образование и ако констатира застрашаване или нарушаване на правата на децата в предучилищна възраст, ще упражни някое от правомощията си, предвидени в Закона за омбудсмана. Поради възникналата през февруари социална и икономическа криза, която доведе до разпускане на Народното събрание - въпросният законопроект не беше приет и казусът остана на дневен ред. Затова с мое писмо от 01.04.2013 г. се обърнах за становище към министъра на образованието, младежта и науката в служебния кабинет - проф. Николай Милошев. От получения отговор стана ясно, че официалното становище на министерството остава без промяна и допуска общините да въвеждат такси за подпомагане на храненето на децата в предучилищната подготовка. Междувременно продължи натрупването на съдебна практика, като по казуса бяха сезирани различни административни съдилища в страната. По жалба на родител от Шумен с Решение № 45 от 04.06.2013 г. Шуменският административен съд категорично обяви въведената такса като незаконосъобразна поради противоречие с материалния закон и постанови отмяната на Решение № 165 по протокол № 11 от 28.06.2012 г. на Общински съвет – Шумен. Мотивите на съда са в абсолютен унисон с аргументите на Обществения посредник на Община Шумен, изразени в становището ми от 17.10.2012 г., което говори за качеството на предоставената експертиза. Въпреки решението на Общинския съвет да се възползва от процесуалното си право на обжалване пред Върховния административен съд, ми се струва за важно да подчертая развоя на този дебат с надеждата, че той ще се превърне в пример за по-голямо доверие и внимание към обосноваването на притеснения на Омбудсмана при различните решения на органите на местното самоуправление. Обобщавайки натрупаната съдебна практика по казуса, е важно да отбележим Решение № 1928 от 11.02.2013 г. на Върховния административен съд по касационна жалба на Общински съвет – Исперих, както и Решение № 11993 от 20.09.2013 г. по касационна жалба на Община Разград. В тях върховните съдии намират за правилно решението на първата инстанция и напълно възприемат аргументите ѝ за отмяна на въпросната такса поради незаконосъобразност. В качеството си на Обществен посредник на Община Шумен ще продължа с усилията си за намирането на справедливо решение по този казус, като същевременно обръщам внимание на Общинския съвет и Кмета на Община Шумен да имат предвид развитието на проблема при решаване на бъдещи въпроси, свързани с бюджета на Община Шумен. Чувствам се длъжен да припомня

и предишната си теза, че е необходимо да се предприемат действия чрез НСОРБ за преговори по проблема с органите на централната власт.

Във връзка с дебата около приетата от Общински съвет – Шумен, след препоръка на Обществения посредник - Наредба за престой и паркиране на превозни средства, управлявани или превозващи лица с увреждания, бих искал да информирам общинските съветници за две неща. Правя го и с оглед на поетия от моя страна ангажимент за мониторинг на приложението на приетите в общината нормативни актове. На 10.04.2013 г. Община Шумен стартира процедурата за издаване на карти за паркиране на хора с трайни увреждания по реда на приетата на 31.01.2013 г. наредба. Известното забавяне бе предизвикано от необходимостта от време за преодоляването от страна на администрацията на някои технологични срокове в подготовката на картите и съпътстващите издаването им документи. С решение на Кмета на Община Шумен, ангажиментът по администрирането на процеса бе възложен на Дирекция „Социална политика и здравеопазване”, където се състави и единен регистър на издадените карти за паркиране по смисъла на чл. 99 А, от ЗДП и новата общинска наредба. Регистърът предоставя и обективна информация за исканите и получените карти за паркиране, като към 19.12.2013 г. те са общо 460 броя. Факт, опровергаващ изказаните в хода на дебата съмнения, че предоставянето на това право на широк кръг лица с трайни увреждания би довело до издаването на прекомерен брой карти. Това показва и правотата на принципното становище на общинските съветници в Шумен, които възприеха аргументите на Обществения посредник и не ограничиха кръга на оправомощените лица, въпреки изложените препоръки от страна на Агенцията за интеграция на хора с увреждания и общинската администрация. Далеч съм от извода, че създаденият нормативен акт е съвършен, но се чувствам длъжен да подчертая, че в духа си той е изцяло съобразен с буквата на закона и в този смисъл е много по-добър от аналогичните наредби на мнозинството общини в страната. Възприемам това и като пример, че доброто взаимодействие между Кмет, Общински съвет и Обществен посредник може в най-голяма степен да гарантира защитата на правата и законните интереси на гражданите.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИНСТИТУЦИИТЕ

Въпреки естествените затруднения, произлизащи от характера на дейността по посредничеството, взаимодействието на Обществения посредник с институциите през отчетния период може да се окаже като сътрудничество на високо ниво. Взаимното уважение и разбиране за ролите и обществените задачи създаде конструктивен дух в отношенията с Кмета на Община Шумен и общинската администрация. Общественият посредник на Община Шумен положи усилия за запазване и утвърждаване

на връзките с постоянните комисии към Общинския съвет, стремейки се да изпълни ролята на постоянен партньор в диалога между съвета и гражданите на общината. Въпреки естественото противопоставяне и сблъсък на позиции в отделни случаи считам, че отношенията на институцията с Кмета и Общинския съвет са знак за високата правна, административна и междуинституционална култура на местната общност в Община Шумен. Този факт трябва да бъде подчертан, особено на фона на изводите, при един сравнителен анализ по темата, в останалите общини в страната. В исторически план високото ниво на взаимодействие между институциите Кмет, Общински съвет и Обществения посредник в Шумен не просто гарантират жизнеността на института на Омбудсмана, но и повишават качеството на диалога между местната власт, гражданите и техните организации. Доколкото тези констатации са само на едната страна в този процес бих искал да припомня, че една от целите на настоящия отчет е да се получи оценка на дейността ми и от страна на Кмета и Общинския съвет. С цел постигане на още по-голям ефект от принципно добрия диалог между институциите, които представляваме, предлагам на Кмета на Община Шумен г-н Красимир Костов да прецени вероятните ползи от участието на Обществения посредник в редовните му приемни дни с гражданите на общината. Повод за това предложение ми дава и приемният ден на г-н Костов през месец ноември, на който гражданите поставиха въпроси, които вече са били предмет на изследване от страна на местния омбудсман. За повишаване на ефекта от диалога с Общинския съвет считам за необходимо да създам организация на работа, чрез която да запознавам директно всеки общински съветник с изготвените от мен становища, препоръки и анализи.

Пример за много добра практика по отношение на междуинституционалното взаимодействие е установената организация на работа с Областния управител на Област Шумен. По предложение на г-н Венцислав Венков, Общественият посредник се включи в състава на учредения Обществен съвет към областната администрация и организираните публични срещи с представители на различните поделения на централната администрация. Това дава институционална основа на омбудсмана да съдейства за решаване на проблеми на гражданите и техните организации и в останалите общини от Област Шумен, както и по отношение на административното обслужване извън обсега на местното самоуправление. Регулярните срещи между Областния управител и Обществения посредник в Шумен създават допълнителни възможности за подобряване на административното обслужване на гражданите. Конкретен пример затова е издадената заповед от Директора на ОДМВР – Шумен, комисар Валентин Александров, която създаде организация на работата на гишетата за административно обслужване на гражданите в „Пътна полиция” без прекъсване в рамките на работния ден. Въпросът с

прекъсването на работата по обслужването на гражданите в КАТ, заради почивки на служителите, бе поставен от местния омбудсман именно на една от редовните срещи с областния управител. В момента по искане на Обществения посредник на Община Шумен и със съдействието на Областния управител се подготвя среща с Управителя на „ЕНЕРГО – ПРО” АД, на която се надяваме да поставим всички въпроси на гражданите /потребители/ на услугите, предлагани от енергоразпределителното дружество.

Авторитетът на институцията Обществен посредник на Община Шумен, компетентността и публичният характер на дейността създават възможност за същото високо ниво на междуинституционално сътрудничество с административни подразделения и институции, намиращи се и извън кръга на предоставените ни от Закона и Правилника за организация и дейността правомощия. Този респектиращ факт задължава и изисква реципрочни усилия в партньорството от моя страна. От друга страна, взаимното разбиране за партньорство между институциите създава допълнителни възможности за съдействие и посредничество пред гражданите на Община Шумен. Тук би следвало да подчертая добрите практики на сътрудничество през отчетния период с шуменските подразделения на ОД на МВР, РУП, Сектор „КАТ- Пътна полиция”, РИО, РУ „Социално осигуряване”, НАП, Бюро по труда, КНСБ и КЗП.

ИНСТИТУЦИОНАЛНО УКРЕПВАНЕ

В края на първата година и половина от третия мандат на Обществения посредник на Община Шумен можем да обобщим, че институцията запази и дори разшири периметъра на междуинституционалния диалог. Институцията на местния Омбудсман в Шумен се ползва с доверието на гражданите и готовността за съдействие не само от органите на местното самоуправление, но и от всички подразделения на централната администрация. Това обаче не е заслуга единствено на заемащите длъжността Обществен посредник до днес. Това е заслуга на местната общност, която показва ниво на обществена зрялост и разбиране за нуждата от допълнителни форми за качествен диалог между гражданите и администрацията. Шумен е един от първите градове, които се възползваха от възможността да конституират институцията на Обществен посредник и в началото на третия ѝ мандат можем да заключим, че дебатът за нуждата от нея вече е приключен. Това открива възможността за все по-ефективни взаимодействия с различните институции и в полза на гражданите. Освен това оформя основните щрихи на един местен обществен модел, който може да бъде пример за институционално укрепване и за другите общини в страната.

В тази връзка са и усилията на Обществения посредник на Община Шумен в рамките на Националното сдружение на местните обществени посредници в Република България през изтеклата 2013 г. На провело то се през м. юни шесто Общо събрание на сдружението бе възобновено членството на шуменския омбудсман в организацията. Като положителна оценка за модела на работа в общината можем да приемем и факта, че Общественият посредник на Община Шумен бе предложен и приет за член на новоизбрания управителен съвет на НСМОПРБ. През 2014 г. сдружението си поставя за цел предприемането на инициативи за законодателни промени, гарантиращи развитието на институцията на Обществения посредник на територията на цялата страна.

Шуменският пример и ползите за гражданите от институцията на местния омбудсман бяха представени през отчетната година на различни форуми, по покана на различни неправителствени организации, в общините Добрич и Търговище.

В усилията за утвърждаването на институцията през месец юли организирахме изнесена приемна в Шумен на Омбудсмана на Република България г-н Константин Пенчев. Освен възможността за директно представяне на проблемите си, шуменските граждани се включиха и в организираната дискусия с националния Омбудсман на тема: „Защитени ли са човешките права в България?“.

ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО ВЪЗПИТАНИЕ

През отчетната 2013 г. продължи Програмата за гражданско възпитание на Обществения посредник на Община Шумен. Този път излязохме извън училищните стаи и се срещнахме с граждани от изградените мрежи на партньорски организации, като „Европа директно“ и „Областния информационен център“. В обявената от Европейската комисия за година на гражданите, омбудсманът откликна на поканите за съвместни инициативи на Териториалното статистическо бюро, Административния съд и неправителствените организации. На 07.03.2013 г. насочих вниманието на гражданите, структурите на образованието, здравеопазването и бизнеса, че е в ход процедурата за предлагане на идеи за развитието на града в периода от 2014 г. до 2020 г. Процедурата бе част от изготвяния интегриран план за възстановяване и развитие на Шумен по Оперативна програма „Регионално развитие“ на Европейския съюз, който по-късно бе приет от Общинския съвет през това лято. За да подпомогна процеса, отворих и офиса на Обществения посредник за получаване на предложенията на гражданите и неправителствените организации.

ОТЧЕТ НА РАЗХОДИТЕ

Дейността на Обществения посредник и неговия сътрудник на територията на Община Шумен се финансира от бюджета на Общината по правилата на чл. 25 от ПОДОПТОШ, приет от Общински съвет.

През отчетния период се наложиха допълнителни разходи под формата на три командировъчни във връзка с участието в работата на НСМОПРБ.

- Общественият посредник не използва служебен транспорт и служебен мобилен телефон.

- Необходимите представителни средства за венци и цветя във връзка с официални и национални празници са за собствена сметка.

- Официалният сайт на институцията се поддържа за собствена сметка.

- Принтерът в офиса на Обществения посредник е дарен от търговско дружество.

- Новите указателни табели за местонахождението на офиса на Обществения посредник са дарени от търговско дружество.

- Рекламната кампания на офиса и дейността на Обществения посредник в ефира на градското „Форте” радио не се заплаща.